

Kupujmo
vojne
BONDE
in
ZNAMEKE

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

CLEVELAND 3, O., SATURDAY MORNING, JANUARY 15, 1944

LETO XLVII — VOL. XLVII

OB TEDNU JACK & HEINTZ MORA VRNITI VLADI PROFIT

V Washingtonu je razširjena vojica, da bo šla Mrs. Roosevelt zopet kmalu na potovanje sicer bo šla zdaj proti jugu, čim nekateri misljijo, da bo skala južnoameriške republike drugi trdijo, da bo obiskalo ene kraje, kjer so staničani ameriški vojaki.

Javnosti se dozdaj še ni dopisalo o skandaloznih razmerah v ameriških ujetniških taborih, kjer se nahajajo nemški vojniki. Preiskava je dogrnala, da jih v teh taboriščih nacija veka sodišča, ki sodijo vse, ki so proti Hitlerju. Nato obozdi "izdajalca" na temo kazensko. Nekega takega obanca so naciji pretepli do tudi. Po mednarodnih zakonih taki "sodniki" podvrženi volju sodišču v deželi, kjer nahaja njih taborišče. Tudi v slučaju je obtoženih pet načinov, proti katerim bo obravnavljen 17. januarja. Najbrže se bo izgovarjali z samo-obrambo.

Ameriške republike vedno bolj iskajo na Argentino, da prenese svoje diplomatske odnosne slišem. Nekateri grozijo, da o same pretrgave diplomatske z Argentino, če bo še nate ostala na "oni" strani. Sačeti si nihče ne upa. Anglioviba mnogo življa iz Argentino, zato se obotavlja nastopiti nji. Ameriški državni tajnik na rokah dokaze, da operira iz Argentine nemški agenci, so, na primer, strmoglavlji znikom naklonjeno vlado v viji.

Bisk poljskega premierja olajczyka v Washingtonu je prestavljen za nekaj tednov. Ok, je, ker hoče z njim najgoroviti premier Churchill, e se ni vrnil v London. Oddele v Londonu in Washingtonu nekoliko več časa, da zavrne končno stališče v poljskem sporu.

Objavi strategi misljijo, da bo ačeli zavezniški ofenzivo proponovali na takle način: najbolj zavrela zračna sila baze Kitajskem; potem se bo pričela bojna mornarica in takoj bo pripravljena armada. Vlogo pri tem bo igrala ameriška bojna sila. Ameriška mornarica bo najbrže anizirala v sporazumu s Kitajskom nekaj strategičnih baz na tem vzhodu po vojni. S teme biti vedno na straži proti onki.

Najbolj zavrela zračna sila baze Kitajskem; potem se bo pričela bojna mornarica in takoj bo pripravljena armada. Vlogo pri tem bo igrala ameriška bojna sila. Ameriška mornarica bo najbrže anizirala v sporazumu s Kitajskom nekaj strategičnih baz na tem vzhodu po vojni. S teme biti vedno na straži proti onki.

IZ BOJNE FRONTE

(Sobota, 15. januarja)

RUSIJA—Ruske armade so okupirale Možir in Kalinkovo v Beli Rusiji. Kozaki zavlečajo Nemce zapadno od tod skozi Pripetska močvirja. Druga kolona prodriča veden globlje v Poljsko in tretja pobija Nemce v ovinu reke Dnjepre.

ITALIJA—Nemci so vrgli okrog Cassino močno verigo obramb, ki so nekoliko ustavile peto ameriško armado.

BOLGARIJA—Bolgarska vlada je ukazala, da se izseli iz glavnega mesta Sofije 300.000 oseb civilnega prebivalstva, ker je mesto postalo stalna tarča zavezniških bombnikov.

PACIFIK—V bojih na Novi Britaniji so ameriški marini pobili zopet več sto Japoncev.

Zavezniški so prepričani, da bi en največjih nemških mest bili s zračno silo vsa mesta, bi napadali 14 dni brez prenika, to je noč in dan in če bilo to fizično mogoče.

Kupujte vojne bonde!

Nehajmo že govoriti o skorajšnji zmagi, svar mornariški tajnik

Cleveland, O.—Mornariški tajnik Frank Knox, ki je bil včeraj v Clevelandu, je resno posvaril meščanstvo in narod sploh, naj že nehajmo govoriti o zgodnjem koncu vojne. Take govorice nehote zelo škodujejo vojnemu naporu, je izjavil Mr. Knox pri zakusu v hotelu Statler včeraj opoldne.

"Mi smo šele v začetku pogona, ki bo dosegel zmago," je poudarjal. "Mi se šele organiziramo za glavni napad in boljše bo za nas, če nekolič po doljšemu dobo, ki bo potrebna, da stremo Nemčijo. Pred nami so še trdi boji. Lansko leto je bilo leto priprav, letos je pa še leto za splošen napad."

Mornariški tajnik je tudi povedal o neverjetnem porastu mornarice v preteklem letu. Posadka steje danes 2,957,122 moštva, dočim se je število bojnih ladij podvojilo.

VABILÓ NA SHOD

Tem potom se vladno vabi na sejo narodne organizacije za pobiranje otroške paralize. Seja bo v pondeljek, 17. januarja ob pol osmih zvečer v glavnem uradu Slovenske dobrotelne zveze na 6403 St. Clair Ave.

Za sodelovanje so vladno naprošeni vsi tisti, ki so že v preteklosti pripomogli do lepega uspeha tozadevnih prireditev, kakor tudi vse tisti, ki so pripravljeni pomagati v prihodnosti. Pridite!

Vabi vas

Pripravljalni odbor za narodni sklad za pobiranje otroške paralize.

Japonski in madžarski poslanik sta ubita

London.—Radio iz Ankare, Turčija, naznanja, da sta bila pri bombnem napadu na Sofijo, glavno mesto Bolgarije, ubita japonski in madžarski poslanik.

Bolgarska vlada je učakalo izpraznitni mesto.

Senator O'Daniel pozivlje na poraz Roosevelta

Washington.—Senator O'Daniel, demokrat iz Texasa, je zaklical svojim kolegom v Kongresu, da je treba poraziti predsednika Roosevelta pri prihodnjih volitvah, ako hočemo imeti zoper ustavno vlado v tej deželi.

Načrta in žganja, pa manj piva in cigaret

Washington.—Vladni ekspertri trdijo, da bo imel ameriški narod v prihodnjih mesecih več ruma in žganja, pa mnogo manj piva in manj cigaret.

Lesno skladisče zgorelo

Sinoči je gorelo lesno skladisče St. Clair Lumber Co. na 16530 St. Clair Ave. Zgorelo je več kot pol milijona čevljev lesa. Sij od požara je bil viden več milij daleč.

Na operacijo

V Grace bojniščico na W. 14. St. se je morala podati v syrhoperacije Mrs. Mary Godec, po domače Poloncičeva iz 3514 E. 91. St.

Nova državljanika

Mrs. Rose Lausche, 1039 E. 61. St. je postala 6. decembra ameriška državljanica. Čestitamo! Bilo je pač lepo darilo od Miklavža.

Seja Zadruge

V pondeljek zvečer ob 7:30 bo seja direktorja Slovenske zadruge zveze. Vsi direktorji najbodo navzoči.

LAUSCHE BO KANDIDAT ZA GUVERNERJA V OHIO

Sicer se sam še ni izjavil, toda njegovi ožji prijatelji so prepričani, da bo kandidat in da se bo izjavil na 30. januarja.

Cleveland, O.—Ožji prijatelji clevelandskega župana Franka Lauscheta so včeraj z vso gotovostjo trdili, da bo Lausche kandidiral za ohiskskega guvernerja in da bo izjavil svojo kandidaturo na 30. januarja, ko bo glavni govornik na konvenciji Ohiskskih mladih demokratov, ki se bo vrnil v hotelu Hotelend.

Od njegove izvolitve županom lanskoga novembra pritisajo demokrati iz vseh delov države nanj, naj bi letos kandidiral za guvernerja. On se pa gleda teča ni še nič izjavil, toda nobena tajnost ni, da se resno bavi s to misljito.

Vsek dan prihajajo naj pisma od demokratskih voditeljev iz vseh delov države z apelom, naj bi jim prišel obdržati govor v dve hčeri. — Pri delu na želznicni se je smrtno ponesrečil rojak Anton Vrenčur, star 42 let. — Zapušča ženo in mladoletne otroke. — Dalje je umrla Mary Tadej, vdova, starca 50 let. — Nadalje je umrl Leo Papež, star 80 let in rojen v Črnomlju v Beli Krajini.

Milwaukee. — Dne 27. dec. je vlak usmrtil Matha Kastelic na železniškem križišču, ki je šel po treh mesecih bolezni prvič na delo. — Prevezan je bil na dvoje. — Vlakovodja je trdil, da se je Kastelic sam vrzel pod vlak, kar bi značilo samomor, druge pričete pa pravijo, da se je hotel rešiti, ko je zagledal vlak tik pred sabo, a je skočil na napačno stran. Star je bil 50 let in tukaj zapušča ženo, sina pri vojakih, tri hčere in sestro, brata in sestro pa v Coloradu. — Zadnje dni je pljučnico umrla Mary Podgor, relec, starca 63 let. — Zapušča moža, hčer, brata in dve sestri.

Voditelji nekaj večjih okrajov v državi so hoteli zainteresirati Lauscheta, da bi kandidiral v zvezni senat proti Taftu. Toda odločno jih je povedal, da ga to ne zanima. Glavni demokratski voditelji v Ohio so Horstman, Miller, Nolan in Heer. Toda Lausche se ne boji kandidirati, ako se odloči, tudi če ti stirje ne bi bili zanj.

Ako bi bil župan Lausche izvoljen guvernerjem prihodnjega novembra, bo njegov županski naslednik v Clevelandu najbrže postavljen direktor Thomas Burke.

Pomagajte Ameriki, kupujte obrambne bonde in znamke.

V nedelje popoldne ob dveh boletina delniška seja Slovenske društvenega doma na Recher Ave.

Zavoji za ujetnike se pošljajo zdaj direktno

Poštna naznanja, da se zavoji (paket), naslovjeni vojnim ujetnikom v Zed. državah, odštej lahko posiljajo direktno v taborske ujetnikom in ne več "via New York." Za pisma pa se vedno velja stare določba, da se adresirajo "via New York."

Letna delniška seja

V nedelje popoldne ob dveh boletina delniška seja Slovenske društvenega doma na Recher Ave.

Naši vojaki

SPAR Jean Vintar, SC 3/C, hečar Charles Vintarja iz 5704 Bonne Ave. je priša za 12 dni domov na dopust od treninga in šol pri obrežni straži. Ravnokar je graduirala iz kuhinjske in pekarske šole ter je dobila svojo prvo porto. Ko se bo prihodnji petek vrnila nazaj, bo štacionirana v Miami, Florida.

Njen brat John služi pri armadnem letalskem koru ter se nahaja že dle časa onkrat morja nekje v Afriki in tam okrog.

Brat Stanley pa odide k vojakom te dni. Želimo mu vso srečo in zdravje.

Zanimiv dopis je postal iz Italije slovenski vojak Louis Elavar. Pismo bo priobčeno drugi teden. Louis naroča novoletna voščila vsem prijateljem in znancem v Clevelandu. Njegov naslov je: Pvt. Louis Elavar, ASN 35319559 Co. B 713 RY. OPN. Bn. APO 763 c/o Post-

master New York, N. Y.

Pvt. John S. Kromar je prišel na dopust iz Ft. McClellan, Alabama, da obiše starše Mr. in Mrs. John Kromar, 1113 E. 63. St. Prijatelji pa lahko obišejo na gornjem naslovu do 21. januarja, ko mora iti nazaj v taborske. Njegov vojaški naslov je: Pvt. John S. Kromar, Co. A, 6th Bn. Ft. McClellan, Ala.

Njih mlajši sin Frank služi pri letalskem koru in je njen naslov: A/S Frank Kromar, 61 C. T. D., U. V. M. Burlington, Vermont.

Za 12 dni je prišel na dopust iz Great Lakes, Ill. mornar Ludwig J. Speh iz 8106 Sowinski Ave. Tem potom se želi javno zahvaliti mladinskim društvom fare sv. Vida za poslane božične spomin. Nazaj se bo vrnil 23. januarja. Njegov naslov je: Ludwig J. Speh, U. S. Co. 1802, USNTS, Great Lakes, Ill.

Pogreb Anton Strussa

Pogreb Anton Strussa bo v

pondeljek zjutraj ob 9:30 iz Zakrajškega pogrebnega za

voda v cerkev sv. Pavla na Chardon Rd. in na pokopališče

sv. Pavla. Naj počiva v miru, preostalom sožalje.

Josephine Zakrajšek

O pokojni Josephine Zakrajšek se dodatno poročamo, da je

bila starca 31 let in rojena v

Cesnici, fara Moravče, kjer zapušča več sorodnikov.

Tukaj je bival 37 let ter je bil član društva Slovenec št. 1 SDZ. Pogreb bo v pondeljek zjutraj ob 8:15 iz Željetovega

pogrebnega zavoda, 6502 St. Clair Ave. v cerkev sv. Vida in na Kalvarijo. Naj počiva v miru, preostalom sožalje.

Frank Bizil

Kot smo že poročali, je umrl

Frank Bizil, star 61 let, stanuje na 7219 Hecker Ave. Tukaj

zapušča žalujočega soproga Mar-

garet, rojena Novak, doma iz

Novega mesta ter osem otrok:

Corp. Frank na Aleutskih otokih; Pvt. August, dvojčka William in Joseph, Margaret, omogočena

Shay, Rose, omogočena Sve-

Kršic in Jósephine, tri vnake in

več drugih sorodnikov. Rojen je bil v Cesnici, fara Moravče,

kjer zapušča več sorodnikov.

Tukaj je bival 37 let ter je bil član društva Slovenec št. 1 SDZ. Pogreb bo v pondeljek zjutraj ob 8:15 iz Željetovega

pogrebnega zavoda, 6502 St. Clair Ave. v cerkev sv. Vida in na Kalvarijo. Naj počiva v miru, preostalom sožalje.

Pogreb Anton Strussa

Pogreb Anton Strussa bo v

pondeljek zjutraj ob 9:30 iz

Zakrajškega pogrebnega za-

voda v cerkev sv. Columbkille

na Superior in 28. St.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

JAMES DEBEVEC, Editor

6117 St. Clair Ave. Hendersen 0628 Cleveland 3, Ohio.
Published daily except Sundays and Holidays.

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.50.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$4.00.
Za Ameriko in Kanado, četr leta \$2.00. Za Cleveland, po pošti četr leta \$2.25.
Za Cleveland in Euclid, po raznascilcih: Celoto \$6.50, pol leta \$3.50.
četr leta \$2.00.

Posemerna številka 3 centa

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada: \$6.50 per year. Cleveland, by mail, \$7.50 per year
U. S. and Canada, \$3.50 for 6 months. Cleveland, by mail, \$4.00 for 6 months
U. S. and Canada \$2.00 for 3 months. Cleveland by mail \$2.25 for 3 months
Cleveland and Euclid by Carrier \$6.50 per year; \$3.50 for 6 months.
\$2.00 for 3 months.
Single copies 3 cents

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at
Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1878.

83

No. 12 Sat., Jan. 15, 1944

Kaj pravite

SANS, katerega ožji in širši odbor sta zborovala zadnjo soboto v Chicagu, je imel priliko poravnati spor ali preljom med ameriškimi Slovenci, kar se tiče politične akcije z ozirom na staro domovino. Ta prelom je nastal, ko je šel SANS z Adamičevim združevalnim odborom (moralno in finančno), katerega smatramo za komunistično orientacijo. Seja v Chicagu ni nesesar napravila za zbljanje strank in tako smo tam, kjer smo bili.

Seja v Chicagu je sicer sprejela nekakšno resolucijo, ki pa ni drugega kot nekaj praznih fraz. Ta resolucija, na primer, govori o priznanju tistih, ki se borijo danes proti Nemcem (partizani) in tudi onih, ki se iz tega ali onega vzroka zaenkrat še ne borijo. Toda ker SANS z denarjem podpira samo ene (partizane), druge pa samo boža, nima takaj izjava nobenega pomena, vzprito dejstva, da je velika večina našega naroda v staro domovini proti komunističnim partizanom. Obe sveči ne boste goreli; eno bo treba upihniti.

Kot slišimo, je misijonar Vodušek zagovarjal komuniste s tem, da je kazal na Krista, češ, tudi on je bil komunista. O tem bi se dalo debatirati. Komunizem je zrasel na nemškem zeleniku, odkoder so ga boljševiki prenesli pod drugičnim imenom v Rusijo. Da bi Nemci vzeli bazo za svoje radikalne nauke iz Kristovih naukov, močno dvomimo. Njegove besede: dajte cesarju kar je cesarjevega in Bogu, kar je božjega, ne diše po komunizmu, bi rekli, ker ta pozna samo eno stran pri delitvi in tam ni Boga, ali ne, g. Vodušek?

Značilno je, da so bili odsotni od čikaške seje SANS urendniki treh največjih slovenskih dnevnikov: Prosverte, Glas Naroda in Ameriške Domovine. Odsoten je bil urednik neodvisnega dvomeseca Obzor iz Milwaukeja in nabožne revije Ave Maria. Gornji listi zastopajo večino neodvisnih ameriških Slovencev. Tudi urednik četrtega dnevnika ni bil navzoč, ampak samo njegov zastopnik. V mislih imamo Enakopravnost, katere urednica je, glasom uradne izjave lista samega — Mrs. Mary Ivanush, dočim je zastopal list Vatro Grill, ki je pomožni policijski prosekutor, ne pa urednik. Odsotni uredniki so pokazali, da stoje na lastnih nogah.

Torej lahko rečemo, da razen Amerikanskega Slovenca in Proletarca ni nihče zastopal neodvisne liste na dotedni seji. Bili so pač nayzoči uredniki glasili jednot, toda ti pišejo po direktivi in ukazih svojih glavnih odborov. In če hočemo iti dlje, lahko zapišemo, da niti navzoči uredniki glasili niso zastopali na tej seji mnenje vsega svojega članstva, ker vemo, da je večina proti sedanjem smernici SANS-a. Ako kdo ne daje vere tem našim trditvam, naj izvede med svojim članstvo glasovanje, pa bo videl jasno sliko. Garantiramo mu, da bo zelo razočaran.

Tako zaključki zadnje SANSove seje nimajo nobenega pomena za širšo slovensko javnost v Ameriki. Tudi ne pomeni nič Adamičeva izjava, da bom s to "izjavo zedinjeni vsi Slovenci v Ameriki." Fakt je, da smo ločeni med seboj bolj kot kdaj prej in ta prelom ne bo premosten, dokler ne bo prišel SANS zopet nazaj na narodno pot. Dokler bo sledil komunistom, bo hodil precej sam.

Bodočnost bo pokazala, o tem smo trdno prepričani, da je SANS zabludil na stranpotu, ko je šel za Adamičem v njegov odbor, ki je, po našem prepričanju, komunističen. Kot tak ne bo imel nobenega vpliva pri merodajnih faktorjih, razen v Moskvi. Nikdar pa ne v Londonu ali Washingtonu. Ako so Zed. države danes zvezane z Rusijo, so to samo v orozju, nikakor pa ne politično. Komunistične struje bi morale vedeti, da v Washingtonu ne bodo dosegle nič in to bi moral vedeti tudi SANS, če bi ne sledil slepo Adamiču in Kristanu. In kar je glavno je, da narod v staro domovini, to je ogromna večina istega, ne bo pustil, da bi ga vodili ali zastopali komunisti. To bomo videli, čim bodo izgubili nad njim svoj oprijem komunistični partizani.

Nekateri glavni odbori naših jednot in zvez trmasto vztrajajo pri Adamiču in Kristanu, dasi dobro vedo, da se v tem ne strinjajo ogromna večina njih članstva. Tako je nastalo med članstvom nemirno gibanje, ki za jednote in zvezne bo koristno. Nihče ne oporeka glavnim odbornikom, če so aktivni v politiki po svojem prepričanju, toda pri tem ne bi smeli uradno zastopati svojega članstva. Naše podporne organizacije niso bile ustvarjene za politiko in mi smo z vsemi štirimi branili, kaj ob začetku, da bi pritegnili v takoj akciji jednote in zvez. Če so organizacije aktivne v kaki relifni akciji, nima nihče proti temu. Saj je dolžnost vsakega, da pomaga svojemu bližnjemu. Toda med politično in dobrodelno akcijo je velika razlika.

Odbor SANS ima popolnoma prostot pot, po kateri lahko stopa naprej, kot je stopal in kot je namenjen stopati,

kot vidimo. To mu dovoljuje naša svoboda govora in pisave. S tem pa še ni rečeno, da bi tudi drugi ne smeli stopati po svoji lastni poti, ki se z sedanjo potjo SANSA ne strinja. Bodočnost bo pa pokazala, kateri je imel prav, kateri je bil na boljšem stališču. Radi tega pa ni potreba prav nobenih bojev ali trenja med seboj, ker ne gre za korist ameriških Slovencev, ampak za nekaj, kar je od nas oddaljeno nad 3,000 milij. To se pravi, da hočemo pomagati staro domovini in če imamo pri tem vsak svoje mnenje o načinu te politične pomoči, ga za to ni treba kamenjati in mu groziti z reprisalijami ali kakim bojkotom. V takem slučaju bi pomenilo, da heko nekdo s silo nekaj doseči v svojo osebno körst. Za osebne koristi bo šel človek pač v boj in mu tega ne bi nihče zameril, dokler to tudi pove. Kdor pa dela za korist naroda, ne bi smel tega iskati s krampon.

Nam pač ne more nihče očitati, da smo kdaj iskali osebnih koristi s svojim delovanjem za narod. Dejali smo že veliko, pa vsak ve, da osebno nismo imeli pri tem niti toliko koristi, da bi si urednik s tem mogel kupiti eno samo cigareto. Zato pa vselej delujemo v takem smislu, kakor je po našem osebnem prepričanju najbolj pošteno in prav za narod. Torej ako imamo svoje mnenje, kaj bi bilo najboljše za narod v staro domovini, to delamo iz nesebičnosti in samo iz globokega prepričanja, da je tako najbolj prav. Hvala Bogu, da moremo tako delati v deželi svobode in tisti, ki se ne strijnajo z nami, naj se te svobode blagovoljno zavedajo in milostno tudi nam dovolijo imeti svoje nazore, od katerih nas ne bo tavnilla nobena grožnja in nobeni takozvani "protesti," pa magari če bomo radi tega svojega prepričanja gmotno prizadeti. Samo šlapa nima principov, to naj si vsak zapomni in koristolovec obrača plašč po vetrju. Take navade pri našem listu slučajno nimamo.

BESEDA IZ NARODA

Klic v pomoč sklada otroške paralize

Brez dvoma je, da je zdravje največje bogastvo, bolezni pa največje zlo tega sveta. Kadar vidimo mlade ljudi, posebno v njihovih otroških letih, kako se polni radostnega veselja čili in zdravi igrajo, tedaj ž njimi vred zaigra v nepopisnem veselju tudi naše srce. Kadar pa vidimo otročiča na bolniški postelji, nas prevzame nepopisna žalost.

Eina izmed najbolj krutih bolezni otrok je otroška paraliza, katera sicer drugače zdravemu otroku vzame moč vporabe in razvoja njegovih udov. Otroška paraliza pride kot tat in morič ter uniči zdrave ude otroka, večkrat pa napade tudi odrasle ljudi.

Proti omenjeni strašni morilki naroda nastopa z vsemi sredstvi medicinska veda, ki išče zdravil, katera bi preprečila bolezni, preden slednja človeka popolnoma ne uniči. V tem oziaru je zdravniška veda že veliko dosegla ter je v mnogih slučajih bolezen omilila in olajšala ali dosegla celo popolno ozdravljenje ali pa vsaj preprečila še hujše napade.

Da se zamore finančno vzdrževati bolnišnice, zdravnike, bolničarke, potrebna zdravila in instrumente ter razne aparate, je potreblja gmotna pomoč dobrosrčnega naroda, pomoč ljudi, ki imajo voljo in srce usmiljenega Samarijana, ljudi, ki čutijo potrebo pomagati k zdravju svojega bližnjega naroda.

Ameriški narod, čigar del smo tudi mi, Slovenci, ima običajno navado, da ob gotovem času določi kampanjo za nabiranje denarja v dobrodelne namene, nakupovanje vojnih bondov, za pridobivanje novega članstva v naši organizaciji in za vse, kar je v korist splošnega naroda. Podobna kampanja se vrši tudi vsako leto ob času našega velikega predsednika Roosevelt, ki je bil prizadet od te krute bolezni že v srednji starosti svojega življenja. Ob tem času so v teku kampanje, ko se nabirajo prispevki za pobiranje tako zvane otroške paralize. Narodna organizacija Infantile Paralysis Corps Cuyahoga County Chapter dokaj dobro pozna nas Slovence in ostale Jugoslovane ter ve, kako plemenit in radodaren je naš narod, kadar ga pozove vlada ali katera koli pomoči potreblja organizacija. Tekom zadnjih štirih let so se Slovenci v Clevelandu in okolici 100-procentno odzvali za pomoč proti tej kru-

Seje se vrše ali bi se vsaj morale vršiti vsak tretji pondeljek v mesecu, a kako pa naj se kaj koristnega ukrene na naših sejah, ko smo pa navadno samo odborniki na seji. Že večkrat sem vam povedal, da sam odbor pa tudi ne more vsega napraviti, pa če bi imel še tako dobre načrte. Če članstvo ne sodeluje z odborom, tudi ne morete pričakovati kakega napredka v društvu. Poudarjal sem že večkrat, da imamo pri društvu vsi enake pravice, ampak pri tem ne smete pozabiti, da imamo tudi vsi enake dolžnosti. Če ne boste člani, vse brez izjemne, skrbeli za društveno blagajno, tudi odbor sam ne more zbrati denarja skupaj kot bi ga bilo potrebno.

Zdi se mi, da ste nekateri člani pod vtisom, da če plačate asesment, da ste s tem že opravili vse. Pa ni tako! Samo posmislite, koliko bolniške podpore se izplača vsak mesec in kje so potem pa še drugi stroški. Ali naj se vse to krije s tistem malim asesmentom, ki ga plačujemo v društveno blagajno?

Na decembarski seji smo člani, kolikor nas je bilo navzočih, razmisljali, na kakšen način bi kaj opomogli našo blagajno, ampak, kako naj pa kaj učenemo, če nas je samo en par. Poglejmo malo krog sebe in bomo videli aktivnost pri drugih društvin, ki prirejajo razne veselice in zato pa imajo tudi kakšen "groš" v blagajni. Potem pa poglejte naše društvo. Saj ljudje skoro kmalu ne bodo vedeli, da sploh obstoji društvo sv. Antonia št. 138 CKO. Zadnjih deset let, če ne več, ni imelo naše društvo nobene prireditve in če tega ni, tudi blagajne ni. Zato pa pride na sejo in pondeljek večer, da se bomo kaj pogovorili v kokerist in napredelj našega društva in da ne boste potem godnjali, če bo članstvo, kar ga bo navzočega, nekaj sklenilo, ki vam mogoče ne bo všeč. Z bratim pozdravom,

F. A. Turek, blagajnik

Res je prijetno na Hubbard Rd.

Saj pravim, res prijetno je v teh naših krajih, kjer smo si sosedje tako složni in drug za drugega. Veseli smo, kadar se snidemo in nobenega sovraštva ne poznamo in ga sploh ni opaziti med našimi dobrimi ljudmi, med katere se ob vsaki prilik spustim, če se mi le ponudi, da so udusili dva pri Žužkovih. Tja pa seveda oficijalno nisem bil povabljen, ker me že prej po smrti pa bi prosil Bogata za vas, da bi tudi večno prišle zamano, kjer bi potem vživali večno veselje. Se pripomem.

Koline v naših krajih se nadaljujejo kar lepo naprej. Toda dan so pri sosedovih udusili kar tri. Klavec je bil naš Tone. Vrinil sem se bil pa tudi jaz, samo da sem jih bolj jezik, ampak majolke pa ni bilo tam. Že prej pa so udusili dva pri Žužkovih. Tja pa seveda oficijalno nisem bil povabljen, ker me že prej po smrti pa bi prosil Bogata za vas, da bi tudi večno prišle zamano, kjer bi potem vživali večno veselje. Se pripomem.

"Smart res društva tu rekle boste prav gotovo, ker za dobrobit blagajni pročim, da je zadnji klic: 'in t'ovra'. Brat predsednik dal še iti, šurško vzel je s pravim 'pomem' in tako se je ta dražba in dolgo časa še vršila, zato pa vsota se za dolar vedno, da je nadalje pomnožila. Drahila bila je razvjeta huda, ko do vsote lepe kraljevke predsednik in blisko segala sta v svoje žepe in tudi. Pozna je že ura bila ko je zadnji klic: 'in t'ovra'. Brat predsednik dal še iti, šurško vzel je s pravim 'pomem' in tako se je ta dražba pridobil.

Rent dvorane, godba, da po tiskovina in oglasi izvaditi veste, koliko ta šunka je, je blagajno pomnožila. Stari desetake skupaj je ta dražba pridobil. Društvo naša posnema društvo to in določite dražbo kake lepe stvari, v žepu takrat vse sežeja, da je na zemlji. Društvo naša posnema društvo to in določite dražbo kake lepe stvari, v žepu takrat vse sežeja, da je na zemlji. Gru

Če verjamete ali' pi
PO KONČANI LETNI
(Slika iz društvenega gib

KRIŽKRAŽ

Neko društvo v Clevelandu letno sejo je imelo; bilka kratka je, — po isto je postal vse veselo.

Viske kvarta dva se bra sestram za korajžo dalo in še steklenice piva

Za prigrizek pa klobase suhe, dobre smo vživali, s tem to glavno letno poreure tri nadaljevali.

Škoda le, da muzikanta še harmonike ni bilo, pa bi pari tam plesali, da bi se kar vse kadilo!

Pa se tajnik Frank oglasi: "Fantje, čuje, kaj zdaj dražba zdaj bo, licitanta vrnihče naj domov ne ide."

Sunko suho prav veliko rik v rokah dviga in obrača: "Jaz dam dolar zanjo, plakdo da več, naj vsoto je p

Brat predsednik ves navake, vstane in tako poudarja: "Moja bo ta šunka, kaj ve, jaz dam zanjo dva dola pot

Brat blagajnik pa kora, k vsoti dolar še navrže obse

"Šunka moja bo!" zaključa: "jedel jaz jo bom naj v

In tako se je ta dražba in dolgo časa še vršila, zato pa vsota se za dolar vedno, da je nadalje pomnožila.

Drahila bila je razvjeta huda, ko do vsote lepe kraljevke predsednik in blisko segala sta v svoje žepe in tudi. Pozna je že ura bila ko je zadnji klic: "in t'ovra". Brat predsednik dal še iti, šurško vzel je s pravim "pomem" in tako se je ta dražba pridobil.

Veste, koliko ta šunka je, je blagajno pomnožila. Stari desetake skupaj je ta dražba pridobil.

Drahila bila je razvjeta huda, ko do vsote lepe kraljevke predsednik in blisko segala sta v svoje žepe in tudi. Pozna je že ura bila ko je zadnji klic: "in t'ovra". Brat predsednik dal še iti, šurško vzel je s pravim "pomem" in tako se je ta dražba pridobil.

Veste, koliko ta šunka je, je blagajno pomnožila. Stari desetake skupaj je ta dražba pridobil.

Drahila bila je razv

Lovrač

Spisal JAN PLESTENJAK

XIII.

erina smrt je Lovrača pre... Ves zrhljan je begal in hiše in uhajal z doma, se v mesto in se pozno v noč... al.

om je bil prazen. Franca Ježa sta v dolini služili, Ja... na katerega je največ zi... je šel za hlapca, Tone, ki

il izklesan Lovrač, pa jo je... nil k rudarjem. Tako osa... ga se še Lovrač nikoli ni...

Okna v hiši so se mu zde... astrta in skozi zaveso je vi... ponoči višarsko svečo, ki je

ala ob Jeri.

ovriček in France sta go... larila, kakor sta znala, Mil... in Katra sta gospodinjili,

n pa je bilo tesno pri srcu... elo med seboj so redko go... li. Ob nedeljah so skupno

li v cerkev, potem pa mo... na materinem grobu.

ovrač ni bilo po tri, štiri... domov. Prihal pa je vin... in raznežen; ogovarjal je... ička, pomiloval Milk... in Franceta. Vsa robost... plahnela v njem, v očeh se... je poznalo trpljenje in no... je bolečine.

akega večera se je spet za... Pozno je šel mimo farne... kaj? Nezadavno je krenil... pot, po kateri je hodil v... dih letih, mimo grička, kjer... okopališče. Ob zidu je na... vročobal. Za tem zidom počak... tera ... Čudno pretresen... jih naslonil na zid. Roke so... emale po neometanih ska... tba in sam ni vedel, kako je... zal čez zid in se dotopal do... dneva. Pokleknil je in glava mu... a, decnina na grob. Vse je bi... lilo. Z vasi ni bilo vriska,... bes ni zaljal, se veter ni... e ajal trepetlik. Hrib je bil... blaken, kot bi hotel spati,... pe e studenc pod njim je bil...

Le zvonik je prosil k ne... n klical milosti božje.

ovrač je klečal in skušal... se iti. Ni več zнал. Izjecljal je... pomine na molitve, ki jih je... a stara mati Ana in mati... ka, pa že od tega mu je od... o.

Jera, sedaj priznam, da sem... il. Čuj me, Jera, povej, za... sta šla z doma Janez in Tone... Da, Franco in Nežo sem... zapolid. Jera, če si pri Bo... prosi zame. Nič več nisem... rač, izruvana smreka sem,... e suši in jo že gladajo črv... runt, ki sem te ustvaril, ti... polkopavaš."

V dolinski krčmi se je spet... razvedril in ves dan in pijači... topl spomine.

"Kaj sem res baba? Nak, to... pa ne!" je dajal poguma sa... memu sebi.

"Francika, liter vina!"

"To je beseda!" ga je boddil... Macafur, ki se mu je pridružil... kot zli duh.

"Pij!" je velel Lovrač.

"Lovrač! Saj bo že leto dni,... kar ti je umrla Jera, pa še nisi... pri sebi. Veš kaj, oženi se!" se... je slinil Macafur.

Lovrač se je smejal, besede... so mu bile pa le všeč.

"Kaj bi se starec ženil; kdo... pa povaha starca?" je zavračal.

"Kaj bi se hlinil. Na tvoj... grut deset na en prst!" mu je... obeta Macafur in pil.

"Nič ne rečem!" je odgovar... jal Lovrač. "Ampak kakšno... naj vzamem?"

"Kakšno si boš izbral?"

"Macafur, nekaj ti rečem. Če... bi se ženil, bi vzel tako, ki nima... niti beliča, ki bi ji za poroko... kriko kupil, ruto in čevlje in... srajco, take pa ne, ki bi imela... grunt..."

Komaj je to košato povedal,... ga je že osvignil očitek, kot da... mu ga prispetavata rajna Je... ra in Ančka: "Ne teptaj spo... mina svoje žene!"

"Veš, Lovrač, na fante in de... kleta se ne moreš več zanesti. Danes se ti izpelje Lovriček,

jutri France, drugi teden Kata... rina in nazadnje boš sam. Jaz

Moral je mimo Adamovčeve... grunta, kjer je preživljala... adost Jera. Petnajst let ga... zanemarjal. Viharji so oglo... zidovje, zrebrili streho in

zmetli po hruškah in slivah... jo poznam, ki bi bila pravšna

slamo. Kakor strašilo so se mu... zdele slive in hruške. Še če... nje, ki jih je cepil sam in ki so... se razbohotile v ošabna drevesa,... so mu bile tuje in so se mu... odmikale. Lovrač ni hotel po... misli na preteklost.

Prišel je nad drčo pod Je... galami.

"Deseti brat!" mu je šinilo v... misel. O, poznal ga je. S tol... minskih hrivov je bil in je več... krat kolovrat po poljanskem,

prenočil zdaj tu zdaj tam in

razlagal učenost: "Uboštvo je

največji blagor, kdor pa je oz... njen, zanj je družina največji

blagoslov." — "Siromak, mor... re počivaš pod Jegalami v

drži. Povem ti, resnico si go... vil," je glasno govoril Lovrač

in lomastil po spolzki košenini.

Doma je bilo vse tiho; še ko... nja nista zahrskala; le pes se

je predramil in se mu smukal... krog nog.

Vrata so mrtvaško zahrešča... la in iz sobe, se mu je zdelo, je... zadišalo po mrljicah.

"Mrljč! Saj to sem jaz sam...!" je pomislil in se sesedel... za mizo. Prižgal je luč in br... skal med knjigami in jih metal... ob tla.

"Lažete, lažete!" je kriknil... jih trgal, mečkal in teptal. Zga... nje ga je razpalilo do vročične... razdvijanosti, pomešane z než... nostjo.

"Jera, ti pa nisi lagala, nak...!"

"Stara mati Ana, Ančka, ti... nisi nikoli lagala, nak!"

Omahnil je in zaspal in se v... sanjah pogovarjal z Jero in pi... sal spravo z Nežo, Franco, z... Janezom in Tonetom.

Drugi dan je bil še ves vrt... glav in le medlo se je spomi... njal noči. Sram ga je bilo. "Ba... ba!" je sikhnil predse.

Milka mu je postregla molče... bila je vsa solzna, da je ni upal... pogledi. Lovriček je naga... njal živino v hrib, France je... popravljal drevlo. Zrl pa je ne... kam v daljavo in obraz mu je... tuje žarel. Morda od hrepene... nja po kraju, kjer se pehajo... Francia in Neža, Janez in Tone.

Lovrač je osedel konja in se... odmaknil domu. Z njim je šla... Jera in spremila ga je sta... ramati Ana. Oben se je opeta... val, vendar mu je bila misel na... obe čudno prijetna.

V dolinski krčmi se je spet... razvedril in ves dan in pijači... topl spomine.

"Kaj sem res baba? Nak, to... pa ne!" je dajal poguma sa... memu sebi.

"Francika, liter vina!"

"To je beseda!" ga je boddil... Macafur, ki se mu je pridružil... kot zli duh.

"Pij!" je velel Lovrač.

"Lovrač! Saj bo že leto dni,... kar ti je umrla Jera, pa še nisi... pri sebi. Veš kaj, oženi se!" se... je slinil Macafur.

Lovrač se je smejal, besede... so mu bile pa le všeč.

"Kaj bi se starec ženil; kdo... pa povaha starca?" je zavračal.

"Kaj bi se hlinil. Na tvoj... grut deset na en prst!" mu je... obeta Macafur in pil.

"Nič ne rečem!" je odgovar... jal Lovrač. "Ampak kakšno... naj vzamem?"

"Kakšno si boš izbral?"

"Macafur, nekaj ti rečem. Če... bi se ženil, bi vzel tako, ki nima... niti beliča, ki bi ji za poroko... kriko kupil, ruto in čevlje in... srajco, take pa ne, ki bi imela... grunt..."

Komaj je to košato povedal,... ga je že osvignil očitek, kot da... mu ga prispetavata rajna Je... ra in Ančka: "Ne teptaj spo... mina svoje žene!"

"Veš, Lovrač, na fante in de... kleta se ne moreš več zanesti. Danes se ti izpelje Lovriček,

jutri France, drugi teden Kata... rina in nazadnje boš sam. Jaz

Moral je mimo Adamovčeve... grunta, kjer je preživljala... adost Jera. Petnajst let ga... zanemarjal. Viharji so oglo... zidovje, zrebrili streho in

zmetli po hruškah in slivah... jo poznam, ki bi bila pravšna

Jo Van Ammers-Kuller:

UPORNICE

R O M A N

maramo praznih in zanikarnih brkljarij. Od danes pripadaste naši hiši in radi tega vam bo pošteno po holandsko 'Miebetje' ime."

"Toda jaz se nočem tako imenovati!" Po tih sobi je odmeval kakor krik: "Marise mi je ime in tako sta me klicala oči in mati!"

Nihče teh, ki so bili zbrani okrog mize, si navlči tesnobni napetosti ni drznil dvigniti oči; oče Coornveld pa je vzel pipi iz ust. Znamenje, da gre za pomemben trenotek ...

"Otrok moj," je odločil končno s počasnim poudarkom, "v tej hiši imam le jaz svojo voljo. Da veste enkrat za vselej. Vaša dolžnost, kakor vse želite si, da bi otroška roka zadušila žarečo lavo ..."

Ne vonj kadila nad telesom otrdelim, ne spomenik iz marmorja najdražjega,

ne puble in zlagane slave pole... ne pesmi v najdaljši noči ti ne upokoje srca:

Če pa ob tvoji težki, smrtni ur... na ustnicah smehljaj ti blažen zaigra,

tedaj po trdem smrtnem boju molitev te ponese na perotih orla v vstajenja dan, v sijaj neba."

"Saj imas spominsko knjigo, kaj ne?" je vprašala Keejetje, Marija Elizabeta pa je plašno zamrmljala "Merci, stric Coornveld" in s spoštljivimi prsti zgasila veliki list. "Na vse nas je oče že napisal pesnikoval. To jo je napomnilo s silovitim spoštovanjem do njega. S takšno globočino spoznajoč boju, molitev te ponese na perotih orla v vstajenja dan, v sijaj neba."

"Molči, otrok," se je branil stric, "s takimi stvarmi se ne smemo hvaliti. Umetnost poezije je dar Gospodove milosti in komur je dana, naj jo uporabljuje v pouku in spodbudo svojih bližnjih."

Medtem, ko sta Koosje in teta Pietje v gospoški sobi poigrnjali za večerjo, ko se je malo Naatje z zaspanimi očmi zmeraj globlje sklanjala nad svojo pletenje in se je Abramah ves strti in molčev vrnih iz večerne sole, se je stric Coornveld še enkrat nenadoma obrnil k svoji nečakinji: "Povejte mi, da je naša žena našla v tla, Stric Coornveld je porinil naslanjač še malo bliže k oknu v vzel v roke zvezek Bilderdijka. Plašno se je oziral mala Naatje v tujo sorodnico, ki si je že prvi večer nakopal očetovo jezo — toda v Saartjevih očeh je blisnilo skrivno občudovanje.

Tako se je zgodilo, da je bila Marija Elizabeta prekrščena v Miabetje in da se je moralna dle, kakor pa je mislila, tako imenovati; tako se je zgodilo, da se je že ta prvi večer v njenem srcu, ki je pogrešalo ljubezni in ki je tako hrepeno po topotih, pričela razraščati grenač in nemočna upornost.

SINOVI IN HČERE

Na hišnem čelu nad vratih, ki so vodila v poslovne prostore in v Coornveltovo "valjalmico," si bral letnico 1633. In pod upodobljivima tkalcema, pod možem v svitčah in žensko z nešpodobno debelimi boki, ki sta oba imela v rokah tkalsko cev in sta plesala, si videl v neštrotak že prečrtnih in radi tega napol nečitljivih črkah besede 'Sarše, bajet, kamelot' in se niže: 'V Indiji Koromandiji.'

Lodewijk Coornveldu ni bil jasen globlji pomen te lahkomisne podobe, niti kako je s tem tujim napisom. Tudi njenemu očetu je bilo to neznan...

Dekle je molčalo. Njej tako domače ime, ki ji ga je dala mati, katerega že tako dolgo nlišala in po katerem je večkrat tako zelo zahrepela — kako težko ji je bilo, da bi ga spravila iz grla spričo tega vrtačočega vprašanja.

"Kako vam je po navadi de... jala vaša/mati?" Stric Coornveld ni bil vajen, da bi dvakrat ponavljal svoja vprašanja.

"Marise," je zvenel tih, zatikajoči se odgovor.

"Ma-ri-se!" je ponovil on z namrščenimi obrvimi, "tako vendar ne more biti nobenemu krijski imen!"

"V Franciji je zelo pogosto," je živo odvrnila Marija Elizabeta. Mahoma je zagorel vroč in razdražen upor v teh temih očeh, ki so nepremično strmele v veliki, samozadolovljni stričev obraz. Toda stric Coornveld ni opazil tega. Važnega obrazu je puhal v žarečo šipijo svoje pipe. Potem ko je mogočno potegnil in sprostil nad mizo težak oblak dima, je nadaljeval: "Mi Holande ne rojimo za tujimi trparijami; mi smo pošteni ljudje in ne

mo, ko je v nemirnem letu 1789 prevzel podjetje po svojem očetu, ki je pri neki cestni rabuki radi izdajalskega strela v hrbot izgubil svoje življenje. Večkrat sta se v svoji pošteni kriščanski veri vpraševala, če tako lahkomiseln okras hišnega čela ne more škodovati njunemu dobremu imenu. Le radi letnice, ki je njuni tkalnici dajala pečat najstarejše v kraju, sta se spriznili z neprjetno podobo, ki je krasila hišo. Odkar pa je Lodewijka Coornvelta najstarejši sin zastrelil po službi svetega pisma, mu je postala nenavnost omnenih kamenitih podob, očitnejša kakor kdaj poprej. Ples je bil hudičev delo, nobenemu svojih delavcev bi lastnik tkalnice niskar ne odpustil, če bi se pregrešil s plesom; ali ni bilo torek potrebno odstraniti staro čelo, ki je dražilo solnce in vzbujalo grdo poželenje?

(Dalje prihodnjič)

no, ko je v nemirnem letu 1789

prevzel podjetje po svojem očetu,

ki je pri

DEDICATED TO THE YOUNG
AMERICAN SLOVENES**POLICE SPONSOR BENEFIT SHOW OF
HOLLYWOOD TALENT**

A program is being sponsored by the Cleveland Police Relief and Pension Fund for the purpose of helping the depleted financial condition which the Fund is now experiencing.

Very briefly, the fact is that the Relief and Pension Fund is now in dire straits, due to the additional obligations placed upon it. The widows and orphans of deceased police officers are unable to receive their monthly allowance and, in order to help them and in order to relieve the present condition of the Fund, the Cleveland Police Relief and Pension Fund is sponsoring a show at the Music Hall, beginning with a Matinee on Saturday, January 15th and continuing, with two performances daily, up to and including January 22nd.

Tickets will be on sale at the Union Bank of Commerce, Lobby floor.